

UDENRIGSMINISTERIET

GCM Briefing i Udlændinge- og Integrationsudvalget og Udenrigsudvalget den 25. oktober 2018

Til:
Udviklingsministeren
Enhed:
HMC
Dato:
19-10-2018
Sag:
2018-868

TALEPUNKT

Jeg har set frem til dagens drøftelse af den nye globale migrationsaftale, den såkaldte ”Global Compact for Safe, Orderly and Regular Migration”. Jeg vil til en start redegøre for,

- 1) hvorfor aftalen er vigtig for Danmark;
- 2) hvordan regeringens politik og positioner er tilgodeset i aftalen

* * *

[Baggrund – aftalens betydning for Danmark]

Siden processen frem mod en ny global migrationsaftale blev igangsat i 2015, er antallet af irregulære ankomster over Middelhavet reduceret med 95 pct.

Men migrationspresset på Europa vil med al sandsynlighed stige igen. Afrikas befolkning forventes fordoblet til 2,5 mia. frem mod 2050, og 25 mio. unge afrikanere vil årligt træde ind på et arbejdsmarked, der allerede er karakteriseret af høj arbejdsløshed. Samtidig vil klimaforandringer ifølge Verdensbanken kunne medføre, at 140 mio. mennesker vil migrere frem mod 2050.

Det er derfor i høj grad i Danmarks og Europas interesse at støtte op om en global politisk migrationsaftale. For at inddæmme og få

kontrol med den irregulære migration. Og for at sikre, at migration overalt i verden foregår via nationalt fastsatte lovlige migrationsmuligheder under ordentlige forhold. Dette vil være helt afgørende for at tage presset fra irregulære migranter af Europas grænser.

* * *

[Tilgodeseelse af danske interesser i aftalen]

Aftalen om en ”Global Compact for Safe, Orderly and Regular Migration” blev færdigforhandlet i juli 2018. Danmark har forhandlet gennem EU.

Det har været helt afgørende for Danmark, at aftalen ikke sår nogen som helst tvivl om, at enhver stat suverænt selv bestemmer, hvem der får adgang til eget territorium, i hvor lang tid og på hvilke vilkår. Dette suverænitetsprincip har været en såkaldt rød linje for Danmark og EU gennem forhandlingerne.

Herudover var det et stærkt dansk og europæisk krav til en aftale, at den skulle fastslå staters forpligtelse til tilbagetagelse af egne statsborgere meget klart.

Endelig har det været afgørende for os, at aftalen - selvom den ikke er juridisk forpligtende - flugtede med eksisterende dansk politik på udlændinge og migrationsområdet. Udlændinge og Integrationsministeren vil redegøre herfor om lidt.

Aftalen er som nævnt ikke juridisk bindende, men er udformet omkring 23 målsætninger, der hver indeholder en politisk forpligtelse (commitments), efterfulgt af eksempler på ”bedste praksis”, som staterne kan vælge at gøre brug af i relevant omfang.

5 målsætninger vedrører imødegåelse af irregulær migration. Det drejer sig ikke mindst om stater forpligtelse til at tage egne statsborger tilbage (målsætning 21). Det er første gang, at forpligtelsen optræder i en politisk erklæring med – forventet – nær universel tilslutning. Det var derfor også blandt de forhandlingsresultater, der var vanskeligst at få sikret.

Styrkelse af indsatsen mod menneskesmugling (målsætning 9) udgør et andet centralt element i aftalen, som Danmark og EU anser som et af de vigtigste indsatsområder for at komme den irregulære migration til livs. Dette område hænger tæt sammen med en målsætning om at bekæmpe menneskehandel (målsætning 10).

En styrket grænsekontrol (målsætning 11), der respekterer stater nationale suverænitet og behov for at sikre deres grænser, indgår ligeledes og har været en høj prioritet for Danmark og EU.

Endelig udgør imødegåelse af grundlæggende årsager til irregulær migration (målsætning 2) et centralt indsatsområde, som også er helt på linje med regeringens tilgang til indsatsen for at forebygge irregulær migration.

En enkelt målsætning vedrører adgang til lovlig migration med fokus på landes efterspørgsel efter arbejdskraft (målsætning 5). Målsætningen flugter med Danmarks nuværende politik og praksis. Men det har som nævnt været helt afgørende for Danmark, at aftalen allerede i indledningen - som et tværgående princip - fremhæver landes suveræne ret til at fastlægge deres egen udlændingepolitik inden for rammerne af deres internationale forpligtelser (paragraf 15).

Teksten har desuden fokus på overholdelse af migranternes menneskerettigheder. Det er rettigheder, som Danmark lever op til og arbejder for at fremme og sikre internationalt.

Endelig understreger aftalen den tætte sammenhæng med udviklingsdagsordenen og opfyldelsen af Verdensmålene (målsætning 23). Det er en helt afgørende kobling for mig. Her leverer Danmark allerede en stor indsats, og med aftalen i hånden vil jeg opfordre andre lande til at yde deres.

Når vi er med til at forbedre levevilkårene - også på menneskerettighedsområdet - i oprindelses- og transitlande og disses nærområder, understøtter vi en udvikling, hvor der skabes alternativer til irregulær migration.

* * *

Udkastet til aftalen ligger inden for de målsætninger, som Danmark arbejdede ud fra. Ikke desto mindre er der jo tale om et kompromis mellem 192 lande. Der indgår derfor formuleringer, som vi fra dansk side ville have formuleret anderledes, hvis vi alene havde udformet aftalen.

Af samme grund vil Danmark ved aftalens vedtagelse i Marrakesh den 10.-11. december afgive en stemmeforklaring – gerne som et fælles EU-indlæg – der vil gøre rede for, hvordan vi forstår teksten. Det er en almindelig fremgangsmåde ved vedtagelse af multilaterale aftaler og en måde at sikre sig på, at man ikke bliver holdt op på en anden fortolkning af aftalen end éns egen.

* * *

[Vedtagelse – øvrige landes opbakning]

Som med andre internationale aftaler, har USA desværre også her ønsket at stå udenfor. Og også internt i EU har det præget forhandlingerne, at Ungarn tidligt i processen dissocierede sig fra de øvrige EU-lande med et budskab om, at al form for migration var uønsket.

Noget kunne tyde på, at Polen vælger heller ikke at tilslutte sig aftalen. Østrig har også tilkendegivet visse bekymringer omkring aftalen, men forhåbningen er, at disse vil kunne håndteres gennem en stemmeforklaring i forbindelse med vedtagelsen.

Fra dansk side håber vi på størst mulig opbakning til aftalen, med henblik på at sikre soliditeten af dette tiltrængte rammeværk for det internationale samarbejde på migrationsområdet.

Aftalen indebærer ikke nye forpligtelser for Danmark. Det har ikke mindst været vigtigt på udlændingeområdet. Jeg vil nu give ordet til udlændinge- og integrationsministeren.